

Natuur-leuke tussendoortjes

Samenvatting:

Deze korte natuurbelevingsactiviteiten kunnen gespeeld worden als tussendoortje of in combinatie met andere activiteiten. Bij de meeste activiteiten ligt de focus op de natuurbeleving en de creativiteit in plaats van de kennisverwerving.

Activiteiten:

Heel wat spelletjes kunnen het hele jaar door. Voorzie natuurlijk steeds aangepaste kledij als je met de kinderen naar buiten of naar het bos gaat. De activiteiten werden geordend volgens de zintuiglijke beleving.

Inhoud

Natuur-leuke tussendoortjes	1
1. Beleving: algemeen	3
Boomhangen.....	3
Bostafereel in miniatuur.....	3
Fotoalbum: kabouters in het bos.....	3
Kabouterdorp maken.....	3
De hoogste toren.....	4
Wintervoorraad: kwartet.....	4
2. Zintuig: zien	4
Kijk en ontdek.....	4
Natuurmemory.....	4
Camoufleren.....	5
Creatief met de natuur.....	5
Een blik op de bodem.....	5
Regenboog in het bos.....	5
Wintervoorraad.....	6
Bosdomino.....	6
3. Zintuig: horen	6
1 minuut stilte.....	6
Wie luistert, die vindt.....	6
De paringsroep.....	6
Sluipende vossen.....	7
4. Zintuig: voelen	7
Takkentast.....	7
Voelmandje.....	7
Herken jouw boom.....	8
Voelparcours.....	8
5. Zintuig: ruiken	8
Ajuinenspoor.....	8
Natuurparfum maken.....	8
Geurdoosjes maken.....	9
6. Zintuig: proeven	9
7. Extra tussendoortjes	9
Woordenketting.....	9
Voedselketen.....	9

1. Beleving: algemeen

Boomhangen

Weten de kinderen hoe het voelt om in de bomen te klimmen? Je kan de kinderen vrij laten rond klimmen, maar je kan ook een wedstrijdje organiseren. Tijdens deze oefening zoeken alle kinderen een stevige boom (ze worden heel eventjes een heuse eekhoorn). De armen en benen worden om de boom heen geslagen. Wie slaagt er in om het langs in de boom te blijven hangen?

Tip: Zorg dat de boom zeker stevig genoeg is, en niet té dik. Blijven hangen gaat het best met een boom waarbij je beide armen volledig rond de boom kunnen.

(uit 'Prinses Sensasori')

Bostafereel in miniatuur

Ooit al zoiets moois gezien in het bos dat je er een foto van wou trekken? Wanneer je in het bos rondwandelt kom je ongetwijfeld prachtige tafereeltjes tegen. Een kronkelend beekje, een omgevallen boom vol paddenstoelen, enz... De leerlingen gaan op zoek naar een mooi plekje en trekken hiervan een denkbeeldige foto. 'Klikklak.' Met alles wat ze in de natuur kunnen vinden, bouwen ze het bostafereel na in miniatuur. Kunnen de andere leerlingen op basis van het miniatuurwerkje het echte bostafereel terugvinden?

(uit 'Prinses Sensasori')

Fotoalbum: kabouters in het bos

Geloof jij dat er kabouters in het bos leven? Ja? Neen? Je kan alleszins niet ontkennen dat heel wat plekjes in het bos net echte kabouterhuisjes zijn. Wie weet leven ze wel in een holle boom, een paddenstoel of een holletje onder de grond? Jammer genoeg krijgen we ze zelden te zien.

Tijdens deze activiteit gaan de kinderen op zoek naar sporen van kabouters. Ze zoeken kabouterhuisjes, stoeltjes, tafeltjes enz. Van deze prachtige feeëriek plekjes worden foto's gemaakt.

Tips:

-Je kan ook een leeg kader (van een schilderij) gebruiken om de plekjes aan te duiden.

-Heb je een miniatuur-kabouterkje? Dan kan kabouter mee op alle foto's.

-Bundel de foto's en presenteer ze in een fotoalbum.

Kabouterdorp maken

Vandaag steken we de kabouters een handje toe. Met allerlei vindmateriaal uit de natuur bouwen we een echt 'kabouterdorp'. We bouwen huisjes, stoeltjes, tafeltjes, weides voor de dieren, brugjes over beekjes, wegjes door het bos, boompjes... Hiervoor gebruiken we takjes, blaadjes, steentjes, nootjes

enz. Met een portie fantasie, ontstaat er in een mum van tijd een prachtig kabouterdorp.

De hoogste toren

De groep wordt in kleinere groepjes verdeeld. Van zodra het startsein wordt gegeven gaan de kinderen op zoek naar allerlei vindmateriaal. Dit vindmateriaal wordt zo goed mogelijk 'gestapeld'. Welk groepje maakt de hoogste stapel in de vooropgestelde tijd?

Wintervoorraad: kwartet

Vorbereiding: verzamel 4 kastanjes, 4 takjes, 4 steentjes en 4 pluimpjes (of andere natuurmaterialen).

Verdeel de groep in 4. Elke groep krijgt 4 verschillende voorwerpen. De groepen bouwen een kamp om de voorwerpen te beschermen. Bij het startsignaal gaan de kinderen op zoek naar materialen uit een ander kamp. Één iemand blijft bij het kamp op het te bewaken. Wanneer iemand een ander kamp binnendringt mag hij/zij maximum 1 voorwerp stelen. Van zodra een voorwerp werd gestolen, wordt het naar het kamp gebracht en bij de andere voorwerpen gelegd.

De groep die als snelste 4 gelijke voorwerpen in zijn kamp heeft, wint

2. Zintuig: zien

Kijk en ontdek

Laat de kinderen typische bosvoorwerpen zoeken, en verzamel deze op een doek of op een tafel. Laat de kinderen 1 minuut kijken naar alle voorwerpen, zodat ze ze goed kunnen inprenten. Daarna neem je, terwijl ze even niet kijken (omdraaien, of naar een andere plaats gaan) 1 voorwerp weg. Zien de kinderen welk bosvoorwerp verdwenen is?

tip: als de groep niet te groot is laat je de kinderen best elk om de beurt raden.

Natuurmemory

Bereid deze activiteit voor door dubbel zoveel (stevige en ondoorzichtige) bekertjes te voorzien als het aantal kinderen. Gebruik als je kan gelijke bekertjes. De kinderen gaan op zoek naar 2 gelijke voorwerpen uit de natuur (takjes, steentjes, dennenappels enz.) Let op: de voorwerpen moeten onder het bekertje passen. De voorwerpen worden verzameld op een groot wit doek. Wanneer blijkt dat een leerling al een gelijkaardig voorwerp op het doek heeft gelegd, gaat de laatste op zoek naar iets anders. Wanneer de memory volledig is, worden de verschillende voorwerpen door elkaar op het doek gelegd, met de bekertjes eroverheen. Nu kan de memory beginnen.

Camoufleren

Kan jij je even goed camoufleren als de dieren uit het bos? Kies enkele leerlingen uit de klas die je helemaal wil camoufleren. Gebruik hiervoor materiaal dat je vindt in het bos. We zijn niet snel tevreden! Het klasgenootje moet volledig onzichtbaar zijn op opgaan in het bos (takken, onder een berg bladeren, bruin maken met aarde, enz.)
(uit 'één tegen allen')

Creatief met de natuur

De kinderen gaan op zoek naar een voorwerp uit de natuur. Dit kan bijvoorbeeld een takje zijn, een denappel, een vruchtje, een steen enz. Hiervoor mogen ze niets afbreken of aftrekken, ze nemen enkel wat los ligt. Wanneer iedereen zijn voorwerp heeft gevonden wordt het vervolg van de opdracht uitgelegd. Iedereen mag nu een nieuwe / andere functie zoeken voor zijn voorwerp. Nadat de kinderen hier even over nadachten, krijgen ze tijd om door elkaar te wandelen en de functie van hun voorwerp aan elkaar voor te stellen (/ te illustreren). Achteraf kan ook even geëvalueerd worden welke functies het grappigst of origineelst waren.

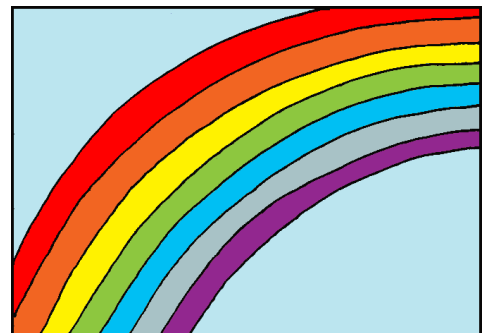
Tijdens deze activiteit wordt geoefend op de methodiek: out of the box-denken. De leerlingen proberen los te komen van de eigenlijke betekenis van voorwerpen en verzinnen een nieuwe functie.
(uit 'Prinses Sensasori')

Een blik op de bodem

Wanneer wij in het bos lopen, kunnen we rondom ons heen naar de bomen, struiken, planten en lucht kijken. Maar heel wat dieren verplaatsen zich veel dichterbij de grond... Al deze diertjes ontglippen meestal aan ons zicht. Tijdens dit spelletjes leren de kinderen het bos op een andere manier bekijken, hiervoor hebben ze een speurneus en een kijker nodig. De kinderen krijgen allemaal een keukenpapier- of wc-rolletje om door te kijken. Met hun blik op de grond speuren ze de bodem van het bos af. Wat hebben ze allemaal gezien dat ze daarnet niet hadden opgemerkt? Als je geen rolletjes hebt kunnen de leerlingen ook door de mouw van hun jas/trui kijken.
(uit 'Prinses Sensasori')

Regenboog in het bos

Welke kleur heeft de natuur? Een vraag waar iedereen standaard 'groen' op antwoordt, maar er zijn veel meer kleuren in het bos! Tijdens deze activiteit gaan we op zoek naar zoveel mogelijk verschillende kleuren. We zoeken iets rood, iets oranje, iets geel enz. Vervolgens rangschikken we ze naast elkaar. Lukt het om een regenboog aan kleuren te leggen?
(uit 'Roof in het museum' en 'de 5 zintuigen')

Wintervoorraad

Vallen er blaadjes van de bomen en ben je toevallig op wandel in het bos? Dan kan het leuk zijn om aan het begin van de wandeling een 'wintervoorraad' aan te leggen. Het vervolg van deze activiteit wordt pas op het einde van de wandeling uit de doeken gedaan. De kinderen krijgen de opdracht om op zoek te gaan naar vruchtjes of zaden op de grond, die ze vervolgens goed moeten verstoppen. Dit doen de dieren ook, wanneer ze een wintervoorraad aanleggen. Alleen vinden de dieren niet altijd alles wat ze verstopten terug! Hierdoor beginnen sommige zaden (bijv. eikels of beukenootjes) in het voorjaar te schieten. Een nieuwe boom begint te groeien. Op het einde van de wandeling mogen de kinderen hun wintervoorraad zoeken. Wie zal honger leiden deze winter?

Bosdomino

Jij start als begeleider met een voorwerp neer te leggen. Bijvoorbeeld een kastanje. Dan gaan de kinderen zo snel mogelijk op zoek naar een kastanje die er zo goed mogelijk op lijkt. De leerling die het snelst terug is mag zijn / haar kastanje naast die van de begeleider leggen. Vervolgens mag hij / zij er weer iets anders naast leggen (bijv. een blad). De speler die het meeste voorwerpen heeft gelegd, wordt de winnaar.

3. Zintuig: horen

1 minuut stilte

1 minuut stilte? Het blijft een uitdaging! Probeer samen 1 minuut volledige stilte te bewaren. Zo kan je heel wat bosgeluiden horen. Het ritselen van de blaadjes in de wind, het fluiten van vogels of misschien het geluid van mensen in de verte... Kunnen de leerlingen achteraf opsommen wat ze allemaal gehoord hebben? (uit 'De 5 zintuigen')

Wie luistert, die vindt

Beeld je in dat je verdwaald bent. Het wordt donker in het bos. Gelukkig blijft mama jou roepen...

Tijdens dit spel worden alle kinderen geblinddoekt. Ze zoeken ergens een plaatsje op het veld of in het bos en doen hun blinddoek aan. Zolang het stil is blijven alle leerlingen staan. Van zodra ze de begeleider horen roepen/fluiten/ trommelen, mogen ze van start gaan. Zonder te kijken gaan ze op het geluid af. Wanneer ze de begeleider gevonden hebben, mogen ze hun blinddoek afdoen en blijven ze stilletjes wachten tot wanneer ook andere leerlingen klaar zijn. (uit 'Prinses Sensasori')

De paringsroep

Wanneer een mannetje op zoek is naar een vrouwtje (of omgekeerd), dan proberen ze dit op allerlei manieren kenbaar te maken. Tijdens dit spelletje kunnen de mannetjes en vrouwtjesdieren elkaar terugvinden dankzij hun

paringsroep. De begeleider zorgt ervoor dat iedereen een dier krijgt toegewezen (d.m.v. foto's, kaartjes...). Van elke soort zijn er twee dieren. De kinderen verplaatsen zich in de ruimte. Van zodra er gefloten wordt, mogen ze op zoek gaan naar hun partner. De koppetjes mogen gaan zitten. Het spel gaat door tot wanneer iedereen een vriendje heeft.

Sluipende vossen

Vind jij kleine konijntjes schattig? Opgepast dan, want de vossen hebben honger en proberen de konijnenjongen te stelen! Is mama of papa konijn alert genoeg om de vos tegen te houden? Of kunnen de sluwe vossen mama en papa konijn misleiden?

Alle kinderen zitten in een kring, zij zijn de vossen. In het midden zit een andere leerling gehurkt neer. Hij/zij is het konijn met jongen en wordt geblinddoekt. De jongen van het konijn liggen op ong. 0,5 tot 1m afstand omheen het konijn. De spelleider duidt één voor één een vos aan. De vossen sluipen zo stil mogelijk naar het konijn en proberen een 'konijnenjong' te stelen. Wanneer mama of papa konijn de vos gehoord heeft, wijst hij in de richting van het geluid. Goed gehoord? Dan moet de vos terug naar zijn plaats en gaat hij liggen (hij is uitgeschakeld). Wie zal dit spel winnen? Het konijn of de sluipende vossen en vooral... hoeveel jongen blijven over?

4. Zintuig: voelen

Takkentast

Soms hebben enkele kinderen al spontaan een stok vast, dit is het uitgelezen moment om er een spel van te maken.

Alle kinderen zoeken een stok en leren hem door en door kennen. Ze moeten vooral goed voelen! Daarna gaan ze in 2 rijen tegenover elkaar staan. Van elke rij worden de stokken verzameld en in het begin van de rij klaargelegd. (bij de oudere groepen worden nog een aantal extra stokken genomen) Nu gaan de handen achter de rug. De begeleiding geeft nu één voor één de stokken door aan het begin van elke rij. Is het hun stok niet, dan geven ze hem door. Hebben ze hun stok gevonden, dan gaan nemen ze een grote pas achteruit (na even te controleren). De stokken die niet s worden herkend worden aan de andere kant van de rij neergelegd. Heeft iedereen zijn stok gevonden? Wie had goed gevoeld op voorhand? Wie minder? (uit 'Prinses Sensasori' en 'de 5 zintuigen')

Voelmandje

Tijdens het volgende spel zoeken de kinderen iets uit het bos, waarvan zij vinden dat het heel bijzonder/leuk of juist onprettig aanvoelt. Het moeten dingetjes zijn die ze op de grond kunnen vinden, er worden geen planten of paddenstoelen afgetrokken.

Al deze spulletjes belanden in een mandje. Wanneer iedereen iets in het mandje gelegd heeft, wordt er een doekje op gelegd. Daarna mag iedereen

7

De Boom In! Met de boom de klas in of met de klas de boom in!

www.deboomin.eu

in samenwerking met BOS+, GoodPlanet en Tetra Pak

op zijn beurt voelen aan iets uit het mandje. Het doekje blijft erop liggen (of de leerling wordt geblinddoekt), zodat de leerling niet kan zien wat hij vast heeft. Kan je raden wat het is? (Wanneer de leerling geblinddoekt is, kan hij er ook eens aan ruiken)
(uit 'Prinses Sensasori')

Herken jouw boom

Optie 1:

Tijdens dit spel gaan de kinderen op zoek naar hun eigen boom. Ze krijgen even de tijd om er allemaal eentje uit te zoeken en hem even goed te betasten. Ze zorgen er voor dat ze elk putje en elk stukje mos blindelings kunnen herkennen. Vervolgens vormen alle kinderen paren. Per 2 tonen ze elkaar hun boom. Vervolgens krijgen ze een blinddoek. De ene leerling begeleidt de andere naar een 5-tal verschillende bomen. Wie herkent zijn eigen boom? Daarna wordt er gewisseld.

Optie 2:

De kinderen staan per 2. Eén leerling krijgt een blinddoek aan. Bij deze variant voelen de leerlingen geblinddoekt aan één boom die hen door hun partner werd aangewezen. Vervolgens worden ze door hun vriendje 'gedesoriënteerd' en naar een plaats gebracht waar ze de blinddoek mogen uitdoen. Wie ziet de boom die hij/zij betast heeft?

Voelparcours

Span een touw tussen enkele bomen, langs een omgevallen boom, over een put enz. Laat de leerlingen dit parcours geblinddoekt volgen. Het touw wordt de leidraad.

5. Zintuig: ruiken

Ajuinenspoor

Ajuinen geven een sterke geur af. Door met een ajuin tegen een boomstam te schuren, laat je een spoor achter, net zoals dieren dit doen om hun territorium af te bakenen.

Stippel (korte tijd op voorhand) een kort parcours uit door verschillende bomen, takken,... te markeren met je ajuin. Kunnen de leerlingen het spoor volgen enkel door te ruiken? (uit 'De 5 zintuigen')

Natuurparfum maken

Sommige dingen uit de natuur ruiken ongelooflijk lekker. De klas wordt in groepjes verdeeld. Per groepje krijgen de leerlingen een flesje/beker met water waarmee ze een 'parfum' mogen maken (dit kan door munt, salie,

De Boom In! Met de boom de klas in of met de klas de boom in!

www.deboomin.eu

in samenwerking met BOS+, GoodPlanet en Tetra Pak

rozenblaadjes, vlierbloesems enz. te pletten in water). Welke parfums ruiken lekker en welke niet? De flesjes worden doorgegeven. (uit 'De 5 zintuigen')

Geurdoosjes maken

Wat ruikt lekker? Welke geuren vind je vies? Iedereen krijgt een eigen potje. De kinderen gaan op zoek naar een 'speciale geur'. De andere kinderen mogen geblinddoekt raden wat er in het potje zit.

6. Zintuig: proeven

Om dit zintuig te kunnen prikkelen moeten we op zoek gaan naar de lekkernijen uit het bos. We kunnen allerlei noten eten (tamme kastanjes, beukenootjes, hazelnoten enz.), braambessen plukken, honing uit de helmbloemetjes zuigen van de witte dovenetel, daslook proeven of op waterpeper knabbelen.

Hiervoor is het belangrijk dat de begeleider goed weet wat eetbaar is en wat niet. Een overzicht van eetbare planten vind je bij het spel 'roodkapje vult haar mandje' en als bijlage bij 'roof in het museum'.

7. Extra tussendoortjes

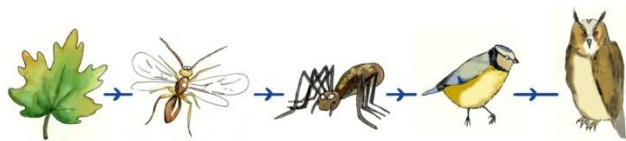
Woordenketting

Een klein spelletje voor tussendoor of onderweg. Maak een woordenketting. Je kan verschillende thema's kiezen: het bos, dieren, planten, ... De eerste leerling zegt een woord over het thema. De volgende vult aan met een woord dat begint met de laatste letter van het vorige woord. Als bijvoorbeeld het eerste woord 'beuk' is, dan kan het volgende 'kastanje' zijn, en daarna 'els', ... enz.

(uit 'Boom tegen allen')

Voedselketen

Planten zijn zonne-etters. Deze zonne-etters worden opgegeten door planteneters.

Planteneters, zoals kleine insecten, slakken of wormen, worden op hun beurt opgegeten door diereneters. Deze kleine diertjes worden dan weer gevangen door grotere of listigere dieren enz. En bovenaan de voedselpiramide of op het einde van de voedselketen staan de roofdieren. Zij worden de predators genoemd.

Tijdens dit spel vormen de kinderen zelf een voedselketting. De eerste leerling is een blad. De volgende neemt een hand vast van 'het blad' en zegt de naam van een dier dat 'het blad' eet (= planteneter). De volgende is een dier dat deze planteneter eet (= vleeseter eerste orde). Kan je steeds verder gaan naar grotere roofdieren? Zo vorm je een ketting / of bouw je een piramide. En wat gebeurt er als het laatste dier van de ketting sterft?

De Boom In! Met de boom de klas in of met de klas de boom in!

www.deboomin.eu

in samenwerking met BOS+, GoodPlanet en Tetra Pak

Bronnen:

Deze opsomming werd gebaseerd op andere activiteiten van de boom in:

- Eerste graad, natuurbeleving, 'prinses Sensasori', een combinatie van allerlei leuke, korte natuurbelevingsactiviteiten
- Eerste graad, natuurbeleving, 'de 5 zintuigen', een combinatie van spelletjes gericht op de zintuiglijke waarneming.
- Eerste graad, natuurbeleving, 'sluipende vossen'
- Eerste graad, natuurbeleving, 'roof in het museum'
- Tweede graad, natuurbeleving, 'boom tegen allen'